

Aizsardzības ministrija

K. Valdemāra iela 10/12, Rīga, LV-1473; tālr.: 67210124; fakss: 67212307; e-pasts: kanceleja@mod.gov.lv; www.mod.gov.lv

Dokumenta datums ir tā elektroniskās
parakstīšanas datums.

Noteikumi Nr. 44-NOT

Rīgā

Drošības noteikumi jaunsargu nodarbībās un pasākumos

Izdoti saskaņā ar
Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72. panta pirmās daļas 2. punktu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka vienotu kārtību, kādā nodrošina jaunsargu, jaunsargu kandidātu, Jaunsardzes un informācijas centra (turpmāk – centrs) darbinieku un citu dalībnieku (skolēnu, ārzemju sadarbības partneru u. c.) drošību un veselību centra un citu institūciju organizētajās nodarbībās un pasākumos, kā arī kārtību, kādā centrs plāno, organizē un kontrolē nodarbības un pasākumus.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. apmācāmais – jaunsargu instruktors, jaunsargs, jaunsargu kandidāts vai cits dalībnieks, kurš piedalās noteikta veida centra organizētajās apmācību nodarbībās vai pasākumos;

2.2. augstas bīstamības nodarbība vai pasākums – nodarbība vai pasākums, kurš šajos noteikumos norādīts kā augstas bīstamības nodarbība vai kuram noteikts augsts risks saskaņā ar nodarbību vai pasākuma riska novērtēšanas tabulu;

2.3. atbildīgā persona – centra direktora vai novada nodaļas vadītāja norīkota persona;

2.4. bīstamība – reāls vai iespējams apdraudējums, kura laikā var ievainot personas, kuras piedalās nodarbībā vai pasākumā, nodarīt bojājumus ekipējumam un infrastruktūrai;

2.5. drošības pasākumi – darbības, kuras vērstas uz riska samazināšanu vai novēršanu;

2.6. imitācijas munīcija – priekšmeti, kas konstruktīvi izgatavoti šāviena imitācijas izdarīšanai (straikbola un peintbola munīcija);

2.7. mācību munīcija – munīcijas veids, kas nesatur sprāgstvielas, pirotehniku un citus bīstamus materiālus;

2.8. mērķu zona – vieta, kurā uzstādīti vai nolemts uzstādīt šaušanas mērķus;

2.9. nodarbība – jaunsarga teorētiska vai praktiska apmācība, kurā jaunsargs apgūst zināšanas un iemaņas nodarbības vadītāja vadībā;

2.10. nodarbības vai pasākuma vadības personāls – jaunsargu instruktors, jaunsargu instruktora palīgs, zemessargs, profesionālā dienesta karavīrs vai cita persona, kura nodrošina nodarbības vai pasākuma norisi vai veic apmācību;

2.11. nodarbības vai pasākuma vadītājs – centra direktora vai novada nodaļas vadītāja nozīmēta persona, kas plāno, organizē, vada un kontrolē nodarbību vai pasākumu;

2.12. nodarbības vai pasākuma kontrolieris – centra direktora vai novada nodaļas vadītāja nozīmēta persona, kas kontrolē nodarbības vai pasākuma norisi;

2.13. nodarbības vai pasākuma dalībnieks – ikviena persona (nodarbības vai pasākuma amatpersona, apmācāmais u. c.), kura piedalās nodarbībā vai pasākumā;

2.14. risks – briesmu, neveiksmju un zaudējumu iespējamība;

2.15. riska pārvaldīšana – riska atpazīšana, novērtēšana un kontroles pasākumu veikšana, lai nodrošinātu nodarbības vai pasākuma mērķa izpildi;

2.16. paaugstinātas bīstamības nodarbība vai pasākums – nodarbība vai pasākums, kura šajos noteikumos norādīta kā paaugstinātas bīstamības nodarbība vai kurai noteikts paaugstināts risks saskaņā ar nodarbību vai pasākuma riska novērtēšanas tabulu;

2.17. pasākums – jaunsarga svinīgā solījuma došana, jaunsargu mācību programmā iekļauts pasākums (nometne, pārgājiens, ekskursija), patriotisks pasākums (valsts svētki, atzīmējamā un atceres diena u. c.), dažāda mēroga sporta sacensības un spēles, militarizētas sacensības, šķēršļu joslas un starptautiskajā pasākumu plānā iekļauts pasākums, kuru organizē, pamatojoties uz centra direktora apstiprinātu ikgadējo galveno pasākumu plānu un novadu nodaļu mēneša plāniem;

2.18. salūtmunīcija – munīcijas veids, kuru lieto nodarbību un pasākumu laikā, lai imitētu šaušanu ar šaujameroci, radot skaņas un gaismas efektu;

2.19. šaušanas pozīcija – šaušanas dalībnieka vieta uz uguns līnijas, no kuras notiek praktiskā šaušana;

2.20. uguns līnija – līnija apvidū, kur šauj no vairākiem ieročiem, piemēram, uz šaušanas līnijas atrodas vairākas šaušanas pozīcijas;

2.21. šaušanas sektors – apvidus sektors, kuru sedz ar atsevišķu ieroču uguni;

2.22. varbūtība – riska izklāstā aprakstīto apdraudējuma seku īstenošanās biežums vai iespējamība, izteikta skaitļu formā;

2.23. vides risks – briesmu, neveiksmju un zaudējumu iespējamība, ko var radīt apkārtējā vide.

3. Noteikumu mērķis ir nodrošināt apmācāmo drošību centra un citu

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU

institūciju organizētajās nodarbībās un pasākumos, vispusīgu visu veidu risku izvērtējumu un to novēršanu, īstenojot drošības pasākumus.

4. Šie drošības noteikumi attiecas uz visām personām, kuras piedalās centra organizētajās nodarbībās vai pasākumos (centra darbinieki, jaunsargi, jaunsarga kandidāti, zemessargi, profesionālā dienesta karavīri u. c.). Pirms nodarbības vai pasākuma tā vadītājs iepazīstina trešās personas (sadarbības partnerus, skolēnus, citu institūciju darbiniekus), kas piedalās konkrētajā nodarbībā vai pasākumā, ar nodarbības vai pasākuma drošības noteikumiem un atstādina trešās personas no nodarbības vai pasākuma, ja tās neievēro šos noteikumus.

5. Nodarbības un pasākuma laikā to dalībniekiem aizliegts veikt jebkādas atkāpes no šo drošības noteikumu prasībām.

2. Vispārīgās drošības prasības

6. Nodarbības un pasākumus organizē saskaņā ar šiem drošības noteikumiem, aizsardzības ministra apstiprināto Jaunsargu mācību paraugprogrammu, centra direktora apstiprinātu gada un mēnešu pasākumu plānu un nodarbības vai pasākuma plānošanas un īstenošanas algoritmu (1. pielikums).

7. Nodarbības vai pasākuma vadītājs nodarbību vai pasākumu plāno un īsteno šādi:

7.1. nodarbībai vai pasākumam sastāda nodarbības vai pasākuma plānu;

7.2. veic riska pārvaldības procedūru nodarbībai vai pasākumam. Nodarbību vai pasākumu, kas, veicot riska pārvaldību, novērtēts ar ļoti augstu riska līmeni, aizliegts veikt;

7.3. saskaņo un apstiprina nodarbības vai pasākuma plānu paaugstinātas bīstamības un augstas bīstamības nodarbībai vai pasākumam;

7.4. realizē nodarbību vai jaunsargu pasākumu ar zemu bīstamību;

7.5. pēc nodarbības vai pasākuma izvērtē nodarbību vai pasākumu.

8. Pasākumos un nodarbībās, kurus organizē citas institūcijas vai personas, drošības prasību atbilstību centra drošības noteikumiem nodrošina centra direktora vai novada nodaļas vadītāja norīkotā atbildīgā persona (jaunsargu instruktors, centra darbinieks u. c.), kura veic nodarbības vai pasākuma vietas apskati un sadarbībā ar nodarbības vai pasākuma organizatoru vai viņa pilnvarotu personu izvērtē nodarbības vai pasākuma drošības prasību atbilstību centra drošības noteikumiem.

9. Ja konstatē būtiskas atšķirības starp citas institūcijas vai personas rīkotās nodarbības vai pasākuma drošības prasībām un centra drošības noteikumiem,

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU

centra direktora vai novada nodaļas vadītāja norīkotā atbildīgā persona par to informē centra direktoru vai novada nodaļas vadītāju, kurš par dalību pasākumā vai atsevišķās nodarbībās lemj atsevišķi.

10. Uzņemot Jaunsardzes kustībā un ne retāk kā divreiz gadā (oktobrī un janvārī), jaunsargu instruktors iepazīstina jaunsargu kandidātus un jaunsargus ar:

10.1. šo noteikumu 7. nodaļā noteiktajiem jaunsargu un jaunsargu kandidātu pienākumiem;

10.2. attiecīgās mācību vietas iekšējās kārtības un drošības noteikumiem;

10.3. operatīvo dienestu izsaukšanas kārtību un mācību vietas evakuācijas plāniem.

11. Jaunsargs vai jaunsargu kandidāts pēc iepazīšanās ar mācību vietas iekšējās kārtības un drošības noteikumiem, šo noteikumu 7. nodaļā noteiktajiem pienākumiem, pasākuma vai nodarbības drošības noteikumiem to apliecina ar parakstu instruktāžas veidlapā (2. pielikums). Mācību vietas iekšējās kārtības un nodarbības drošības noteikumus izliek jaunsargiem redzamā vietā.

3. Riska pārvaldības procedūra

12. Riska pārvaldības procedūras mērķis ir:

12.1. novērst iepriekš identificētu risku, nodrošinot dziļāku izpratni par potenciālo risku un iespējamo nevēlamo rezultātu;

12.2. noteikt prioritātes un sadalīt materiāltehniskos līdzekļus un cilvēkresursus;

12.3. sekmēt pareizu lēmumu pieņemšanu.

13. Riska pārvaldības procedūru veic jebkurai nodarbībai vai pasākumam jebkurā vidē un situācijā.

14. Riska jēdzienu nosaka četri komponenti:

14.1. aktivitāte un ar to saistītie apdraudējumi;

14.2. potenciālais nevēlamais gadījums, kas izraisa apdraudējumu;

14.3. varbūtība, kas nosaka, vai nevēlamais gadījums notiks;

14.4. nevēlamā gadījuma nelabvēlīgas sekas.

15. Centra novada nodaļas vadītājs atbild par riska pārvaldības procedūras kvalitāti savā novadā. Riska pārvaldības procedūru veic jaunsargu instruktors (nodarbības vai pasākuma vadītājs), centra novada nodaļas instruktors speciālists un centra novada nodaļas vadītājs. Galīgo lēmumu par pieņemamo riska līmeni paaugstinātas bīstamības nodarbībās vai pasākumos pieņem centra novada nodaļas vadītājs, bet galīgo lēmumu par pieņemamo riska līmeni augstas bīstamības

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

nodarbībās vai pasākumos pieņem centra direktors, apstiprinot vai neapstiprinot nodarbības vai pasākuma plānu.

16. Lai novērstu risku, nodarbības vai pasākuma vadītājs, plānojot nodarbību vai pasākumu, novērtē šādus iespējamus apdraudējumus:

- 16.1. nepietiekami apmācīts nodarbības vai pasākuma dalībnieks;
- 16.2. uzdevumam neatbilstošs ekipējums;
- 16.3. neskaidras procedūras un signāli;
- 16.4. apkārtējā vide, redzamība un laika apstākļi, kas var padarīt veicamo uzdevumu bīstamāku.

17. Nodarbības vai pasākuma vadītājs, plānojot nodarbību vai pasākumu, pastāvīgi apzina tos apdraudējumus, kuri nodarbības vai pasākuma laikā var izraisīt nelaimes gadījumus, sagatavo nepieciešamos priekšlikumus risku samazināšanai un iesniedz tos saskaņošanai centra novada nodaļas vadītājam.

18. Pirms riska pārvaldības procedūras uzsākšanas nodarbības vai pasākuma vadītājs nosaka:

- 18.1. nodarbības vai pasākuma mērķi;
- 18.2. uzdevuma izpildes prasības;
- 18.3. veicamās darbības, lai sasniegtu mērķi;
- 18.4. riska saņēmējus;
- 18.5. normatīvos aktus, kuri jāievēro;
- 18.6. apdraudējuma iemeslus;
- 18.7. atvēlēto nodrošinājumu.

19. Riska pārvaldības procedūru veic šādā secībā:

- 19.1. nosaka iespējamo apdraudējumu;
- 19.2. novērtē iespējamo apdraudējumu;
- 19.3. izstrādā aizsargpasākumus un pieņem ar riskiem saistītus lēmumus;
- 19.4. ievieš aizsargpasākumus;
- 19.5. uzrauga un izvērtē aizsargpasākumus.

3.1. Iespējamo apdraudējumu noteikšana

20. Iespējamo apdraudējumu nosaka katram nodarbības vai pasākuma posmam un katrai dalībnieku grupai atsevišķi, noskaidrojot, kādas var būt novirzes, draudošās briesmas un nevēlamie gadījumi nodarbības vai pasākuma laikā. Lai noteiktu apdraudējumu, izvērtē:

20.1. pastāvošo mijiedarbību starp nodarbības vai pasākuma dalībniekiem un viņu veicamajām darbībām nodarbības vai pasākuma laikā, sevišķu uzmanību veltot nodarbībā iesaistītā nodarbību vai pasākuma dalībnieku apmācības līmenim,

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

materiāltehniskajam nodrošinājumam un nodarbības vai pasākuma vides aspektiem;

20.2. citu personu klātbūtni nodarbības vai pasākuma vietā;

20.3. visas iepriekšējo nodarbību vai pasākumu laikā radušās problēmas;

20.4. vēsturiskos datus, lai rastu izpratni par konkrēta nevēlama gadījuma varbūtību.

21. Nodarbību vai pasākuma vadītājs katru apdraudējumu, kurš var rasties uzdevuma izpildes laikā, izvērtē atsevišķi.

3.2. Iespējamo apdraudējumu novērtēšana

22. Nodarbības vai pasākuma vadītājs veic apdraudējuma kontroles kvalitātes izvērtējumu, aizpildot attiecīgu tabulu (3. pielikums) un nosakot:

22.1. vai apmācāmo apmācības līmenis ir atbilstošs;

22.2. vai nodarbības vai pasākuma vadības personāls ir pienācīgi apmācīts;

22.3. vai nodarbības vai pasākuma vadības personāls ir gatavs rīkoties un spēj izpildīt nepieciešamās prasības;

22.4. vai norādījumi un procedūras apmācāmajiem un vadības personālam ir konkrētas, saprotamas un viegli lietojamas;

22.5. vai pieejamais atbalsts (materiāltehniskais, medicīniskais un cita veida) ir atbilstošs un vai apdraudējums ir pienācīgi kontrolēts.

23. Pēc apdraudējuma kontroles kvalitātes izvērtējuma nodarbības vai pasākuma vadītājs veic iespējamo apdraudējumu izvērtēšanu jeb apdraudējumu varbūtības un sekas analīzi, kuras laikā izvērtē:

23.1. apdraudējuma iestāšanās varbūtību;

23.2. apdraudējuma sekas un to bīstamību;

23.3. pieņemamo risku.

24. Nodarbības vai pasākuma vadītājs, novērtējot riskus nodarbības laikā, izvērtē apdraudējumu iestāšanās varbūtību, ilgumu un biežumu, atbildot uz jautājumu, cik iespējami varētu būt nevēlamie gadījumi.

25. Nodarbības vai pasākuma vadītājs katru apdraudējumu novērtē atsevišķi, vai tas var radīt bīstamu incidentu. Kopsavilkuma tabulā par pieciem varbūtības līmeņiem (4. pielikums) burti iekavās no A līdz E aiz katra varbūtības līmeņa norāda varbūtības iespējamību dilstošā secībā.

26. Nodarbības vai pasākuma vadītājs, novērtējot iespējamus riskus nodarbības vai pasākuma laikā, izvērtē katra atsevišķa apdraudējuma sekas un to bīstamību jeb smaguma pakāpi, atbildot uz jautājumu, kādas ir apdraudējuma

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

sekas, un norāda:

- 26.1. ietekmi uz traumām;
- 26.2. ietekmi uz mantu, ekipējumu vai apkārtējo vidi;
- 26.3. citus uzdevuma izpildi pasliktinošus faktorus.

27. Seku smaguma pakāpi nosaka pēc cilvēkam radītā veselības traucējuma vai mantai, ekipējumam vai videi nodarītā postījuma apjoma.

28. Apdraudējuma smagumu iedala četrās pakāpēs (5. pielikums):

- 28.1. katastrofāls (I);
- 28.2. kritisks (II);
- 28.3. minimāls (III);
- 28.4. nenozīmīgs (IV).

29. Pēc apdraudējuma iestāšanās varbūtības un apdraudējuma seku izvērtēšanas nodarbības vai pasākuma vadītājs veic pieņemamā riska izvērtēšanu, tas ir, apkopo pirmo divu apakšposmu rezultātus, izvērtē riska līmeni un sagatavo riska izklāstu.

30. Veicot riska līmeņa izvērtēšanu un sagatavojot riska izklāstu, nodarbības vai pasākuma vadītājs izvērtē:

- 30.1. kā gadījumi relatīvi attiecas viens pret otru;
- 30.2. kāds ir riska līmenis;
- 30.3. vai ir nepieciešams samazināt riska līmeni.

31. Riska līmeņa izvērtēšana palīdz noskaidrot, cik daudz ir zināms par risku, vai to pilnīgi nedrīkst pieļaut vai riska sekas ir pieļaujamas. Riska pakāpes novērtēšana sastāv no diviem posmiem:

- 31.1. riska prognozēšana;
- 31.2. riska līmeņa noteikšana.

32. Plānotās rīcības iespējamā iznākuma noteikšanai un dažādu nevēlamu gadījumu klasifikācijai izmanto Riska pakāpes (līmeņa) noteikšanas tabulu, kas ietver vispārīgo viedokli par risku, kas apdraud konkrēto cilvēku vai cilvēku grupu (6. pielikums).

3.3. Aizsargpasākumu izstrādāšana un ar riskiem saistīto lēmumu pieņemšana

33. Lai mazinātu un kontrolētu risku, nodarbības vai pasākuma vadītājs izstrādā šādus aizsargpasākumus:

33.1. izglītojošs pasākums jeb apsteidzoša darbība (piemēram, padziļināta apmācība peldēšanā);

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Drošības noteikumi jaunsargu nodarbībās un pasākumos

- 33.2. fizisks pasākums (piemēram, nodrošināt un lietot glābšanas vestes);
33.3. novēršana jeb koriģējoša darbība (piemēram, ja negadījums ir noticis, tiek nozīmēta persona, kura glābj cietušo).

34. Drošības pasākumu kompleksu izstrādā nodarbības vai pasākuma vadītājs, lai nepieļautu vai mazinātu noteiktu draudu izpausmi, ievērojot šādus kritērijus:

34.1. lietderīgums – nodarbības vai pasākuma vadītājs, novērtējot drošības pasākuma lietderīgumu, noskaidro, vai pasākumi novērš draudus, vai mazina paliekošo risku līdz pieļaujamajam līmenim;

34.2. iespējamība – nodarbības vai pasākuma vadītājs, novērtējot drošības pasākuma iespējamību, noskaidro, vai apmācāmie to spēj īstenot;

34.3. piemērotība – nodarbības vai pasākuma vadītājs, novērtējot drošības pasākuma piemērotību, noskaidro, vai ieguvums no aizsargpasākumu īstenošanas attaisno resursu un laika patēriņu.

35. Nodarbības vai pasākuma vadītājs pasākumus izvēlas un īsteno, līdz paliekošais risks ir samazināts līdz paaugstinātas vai augstas bīstamības nodarbības līmenim vai līdz brīdim, kad to vairs nav iespējams tālāk samazināt.

36. Apstiprinot nodarbības vai pasākuma vadītāja izstrādāto aizsargpasākumu plānu, centra novada nodaļas vadītājs nosaka ar katru no draudiem saistīto paliekošo risku un absolūto paliekošo risku.

37. Paliekošais risks ir, ja atklāti divi vai vairāki apdraudējumi. Paliekošais risks katram no šiem draudiem var būt dažādā līmenī, atkarībā no varbūtības novērtējuma un bīstamā incidenta smaguma.

38. Absolūtais paliekošais risks ir risks, kas saglabājas pēc visu draudu samazināšanas pasākumu īstenošanas un to ar saprātīgiem līdzekļiem vairāk samazināt nav iespējams. Uzdevuma izpildes absolūto, paliekošo risku, ņemot vērā šo noteikumu 7. pielikumā noteikto, nosaka apdraudējumam ar lielāko paliekošo risku. Uzdevuma izpildes absolūtā paliekošā riska noteikšana, izmantojot visu draudu vidējo aritmētisko risku, nav pieļaujama.

39. Ja vienam no draudiem ir augsta riska pakāpe, uzdevuma izpildes absolūtais paliekošais risks ir augsts, neraugoties uz to, cik daudz ir paaugstināta vai zema riska draudu.

40. Kad drošības pasākumi draudu mazināšanai ir noteikti un izvēlēti, nodarbības vai pasākuma vadītājs draudus izvērtē atkārtoti un atkārtoti, ņemot vērā potenciālos ieguvumus no aizsargpasākumu lietošanas, precizējot riska pakāpi,

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU

iesniedz izvērtējumu centra novada nodaļas vadītājam saskaņošanai. Šo procesu atkārtoti tik ilgi, līdz centra novada nodaļas vadītājs paliekošā riska pakāpi uzskata par pieļaujamu (ne augstāku par augstas bīstamības risku).

41. Ja centra novada nodaļas vadītājs risku uzskata par pieņemamu, nodarbības vai pasākuma vadītājs veic paredzēto nodarbību vai pasākumu un potenciālā riska pārraudzību minētās nodarbības vai pasākuma laikā. Ja centra novada nodaļas vadītājs uzskata, ka paliekošā riska pakāpe ir pārāk augsta, viņš ieteikto rīcības plānu liek pārstrādāt, ieviešot papildu drošības pasākumus. Ja, izstrādājot papildu drošības pasākumus, paliekošais riska līmenis saglabājas pārāk augsts, centra novada nodaļas vadītājs noraida ieteikto rīcības plānu.

3.4. Aizsargpasākumu ieviešana

42. Aizsargpasākumus ievieš, ievērojot šo noteikumu 8. pielikumā noteikto un šādu kārtību:

42.1. jaunsargu instruktors izstrādā aizsargpasākumus;

42.2. novada nodaļas jaunsargu instruktors speciālists izvērtē aizsargpasākumus un nodod novada nodaļas vadītājam;

42.3. novada nodaļas vadītājs izvērtē aizsargpasākumus, ja nepieciešams, uzdodot jaunsargu instruktoram izstrādāt papildu aizsardzības pasākumus un iesniegt atkārtotai izvērtēšanai novada nodaļas jaunsargu instruktoram speciālistam, vai saskaņo aizsargpasākumus un nosaka absolūto paliekošo risku.

43. Nodarbības vai pasākuma vadītājs izvēlas vienkāršus un visos līmeņos skaidri saprotamus aizsargpasākumus.

44. Centra novada nodaļas vadītājs apstiprina drošības pasākumus, kas likvidē vai samazina risku.

3.5. Aizsargpasākumu uzraudzīšana un izvērtēšana

45. Ja riska novērtēšanas posms parāda, ka plānotā nodarbība vai pasākums ir pietiekami drošs, jo drošības pasākumi samazinājuši risku līdz minimālajam līmenim, nodarbībā vai pasākumā turpina pārraudzīt risku.

46. Nodarbības vai pasākuma kontrolieris uzrauga nodarbības vai pasākuma norisi, raugās, vai visi nepieciešamie standarti tiek ievēroti, plānotie drošības pasākumi ieviesti un nodarbību vai pasākumu dalībnieki darbojas saskaņā ar plānu, kā arī laikus veic šo pasākumu efektivitātes atkārtotu novērtēšanu.

47. Nodarbības vai pasākuma kontrolieris izvērtēšanu veic, lai:

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

- 47.1. noteiktu katra drošības pasākuma lietderību;
- 47.2. precīzi novērtētu varbūtību un draudu smagumu;
- 47.3. precīzi novērtētu paliekošā riska pakāpi;
- 47.4. samazinātu risku.

4. Drošības noteikumi paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbībās un pasākumos

48. Paaugstinātas bīstamības nodarbība vai pasākums ir:

48.1. šaušanas nodarbība ar pneimatiskajiem, straikbola, peintbola ieročiem un mazkalibra šaujamo ieročiem, kā arī izmantojot salūtmunīciju vai sprādzienu imitācijas līdzekļus;

48.2. nodarbība, kurā apmācāmie izpilda uzdevumu 1,5 m līdz 5 m augstumā no zemes virsmas vai horizontālas plaknes;

48.3. nodarbība, kuru veic atklātā ūdenstilpnē;

48.4. nodarbība vai pasākums, kas, veicot riska pārvaldības procedūru, ir novērtēts ar paaugstināta riska pakāpi.

49. Augstas bīstamības nodarbība vai pasākums ir:

49.1. šaušanas nodarbība ar pārējiem šo noteikumu 48.1. apakšpunktā neminētajiem šaujamo ieročiem;

49.2. nodarbība, kurā apmācāmie uzdevumu izpilda augstāk par 5 m no zemes virsmas vai horizontālas plaknes;

49.3. nodarbība vai pasākums, kas, veicot riska pārvaldības procedūru, ir novērtēts ar augsta riska pakāpi.

50. Nodarbība vai pasākums, kurā veic vingrinājumus, kas nav minēti paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbību uzskaitījumā, bet, veicot riska pārvaldības procedūru, ir novērtēti ar paaugstināta vai augsta riska pakāpi, ir paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbības vai pasākumi. Drošības noteikumus šajā punktā minētajām nodarbībām vai pasākumiem izstrādā nodarbības vai pasākuma vadītājs.

51. Plānojot nodarbības vai pasākumus, nodarbības vai pasākuma vadītājs veic riska novērtējumu, aizpildot atbilstošu riska novērtēšanas tabulu (9.–12. pielikums) un ņemot vērā vēja vēsuma un karstuma indeksu (13. pielikums).

52. Riska novērtēšanas tabulu aizpilda nodarbības vai pasākuma vadītājs, izvērtējot šādas sadaļas:

52.1. laika apstākļi – izvērtē laika apstākļu parametrus. Plānojot nodarbību vai pasākumu, atzīmē prognozējamos laika apstākļus konkrētajā dienā un vietā. Galīgo laika apstākļu novērtējumu veic nodarbības vai pasākuma vietā pirms

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

nodarbības vai pasākuma uzsākšanas. Faktors, kuram ir visaugstākais riska līmenis, nosaka kopējo laika apstākļu riska līmeni;

52.2. medicīniskā atbalsta pieejamība – izvērtē medicīnas transporta spēju pārvietoties apvidū, kur notiks nodarbība vai pasākums;

52.3. plānošana – izvērtē pieejamo laiku nodarbības vai pasākuma plāna sagatavošanai;

52.4. pakļautība – izvērtē apmācāmo ikdienas pakļautību un sadarbības sarežģītību plānotajā nodarbībā vai pasākumā, kā arī nodarbības vai pasākuma vietas pārzināšanu;

52.5. nodarbības vai pasākuma intensitāte un fiziskā sagatavotība – izvērtē nodarbības vai pasākuma intensitāti un apmācāmo fizisko sagatavotību;

52.6. uzdevuma sarežģītība un apmācāmo pieredze – izvērtē uzdevuma (nodarbības vai pasākuma) sarežģītības pakāpi un apmācāmo pieredzi.

53. Izvērtējot riska novērtēšanas tabulā minētos faktoros, to krustpunktā esošais skaitlis norāda uz riska faktora vērtību (iegūto skaitli apvelk ar apli). Iegūtās riska faktoru vērtības saskaita un iegūto summu norāda ailē „Kopā”. Pēc punktu summas, veic atzīmi risku sadalījumu ailē, tādējādi nosakot nodarbības riska līmeni.

54. Ja vismaz vienā daļā risks novērtēts:

54.1. ar 5 vai 6 punktiem – tā ir augstas bīstamības nodarbība vai pasākums;

54.2. ar 3 vai 4 punktiem – tā ir paaugstinātas bīstamības nodarbība vai pasākums.

55. Nodarbību vai pasākumu, kura riska līmenis, veicot riska līmeņa aprēķināšanu, noteikts kā „Ļoti augsts risks”, veikt aizliegts.

4.1. Paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbības vadība

56. Par drošības noteikumu ievērošanu nodarbības vai pasākuma laikā atbild nodarbības vai pasākuma vadītājs.

57. Paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbības vai pasākumus atļauts plānot un īstenot tikai tādā gadījumā, ja nodarbību vai pasākumu nepieciešamība ir pamatota ar apstiprinātu mācību programmu un uzdotajiem mācību uzdevumiem.

58. Paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbībā vai pasākumā atļauts iesaistīt jaunsargus un jaunsargu instruktorus, kuri sekmīgi apguvuši gan teorētisko, gan praktisko apmācību konkrētajā jomā. Jaunsargu kandidātus aizliegts iesaistīt paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbībā vai pasākumā.

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Drošības noteikumi jaunsargu nodarbībās un pasākumos

59. Paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbības vai pasākuma vadītājs par plānoto nodarbību vai pasākumu jaunsargu vecākus informē saskaņā ar centra mācību rīkojumā noteikto kārtību.

60. Pirms katras paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbības vai pasākuma nodarbības vai pasākuma vadītājs organizē drošības instruktāžu, par to izdarot ierakstu drošības instruktāžas veidlapā.

61. Pēc drošības instruktāžas noklausīšanās nodarbības vai pasākuma dalībnieki parakstās drošības instruktāžas veidlapā. Apmācamajiem, kuri nav pabeiguši iepriekšējo apmācību vai nav piedalījušies drošības instruktāžā, aizliegts piedalīties nodarbībā vai pasākumā.

62. Paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbības vai pasākuma vadītājs nodarbību vai pasākumu vada saskaņā ar apstiprināto nodarbības vai pasākuma plānu. Paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbībā vai pasākumā aizliegts pieļaut atkāpes no nodarbības vai pasākuma plāna.

63. Nodarbības vai pasākuma plānā norāda (14. pielikums):

- 63.1. nodarbības vai pasākuma tēmu;
- 63.2. apgūstamās tēmas izpildes standarta kodu un mācību satura tēmu jaunsargu mācību paraugprogrammā;
- 63.3. nodarbības vai pasākuma amatpersonu atbildību un pienākumus;
- 63.4. nodarbības vai pasākuma ilgumu;
- 63.5. nodarbības vai pasākuma vietu (maršrutu);
- 63.6. apmācamo skaitu;
- 63.7. nodarbības vai pasākuma mērķi un mērķa aprakstu;
- 63.8. nodarbības vai pasākuma struktūru un laika sadalījumu;
- 63.9. drošības noteikumus attiecīgajā nodarbībā vai pasākumā;
- 63.10. medicīnas evakuācijas shēmu;
- 63.11. apmācību un vērtēšanas uzdevumus;
- 63.12. vingrinājuma norisi;
- 63.13. vērtēšanas norisi un vērtēšanas kritērijus;
- 63.14. nepieciešamo materiāltehnisko līdzekļu nodrošinājumu.

64. Augstas bīstamības nodarbības vai pasākumus un šaušanu ar mazkalibra ieročiem aizliegts uzsākt, ja šaušanas, nodarbības vai pasākuma norises vietā neatrodas vismaz neatliekamās medicīniskās palīdzības ārsta palīga brigāde.

65. Nodarbībā vai pasākumā jābūt:

- 65.1. nodarbības vai pasākuma vadītājam un rezerves personai ar mobilo tālruni;

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

65.2. pirmās palīdzības aptieciņai atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par kārtību, kādā nodrošina apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, un pirmās palīdzības aptieciņas medicīnisko materiālu minimumu;

65.3. personai ar pirmās palīdzības pamatzināšanām, kas iegūtas, sekmīgi pabeidzot pirmās palīdzības pamatzināšanu 12 stundu apmācības programmu.

66. Par nelaimes gadījumiem nodarbības vai pasākuma vadītājs nekavējoties ziņo pakļautības kārtībā saskaņā ar centra Darba kārtības noteikumos noteikto kārtību.

67. Par paaugstinātas bīstamības nodarbības vai pasākuma sākumu un beigām nodarbības vai pasākuma vadītājs ziņo novada vadītājam, par augstas bīstamības nodarbības vai pasākuma sākumu un beigām – novada vadītājam un centra direktoram, bet par šaušanas nodarbības sākumu un beigām – arī poligona vai šautuves atbildīgajai personai.

68. Paaugstinātas bīstamības nodarbības vai pasākumus organizē ar centra novada nodaļas vadītāja rīkojumu. Augstas bīstamības nodarbības vai pasākumus organizē ar centra direktora rīkojumu. Rīkojumā nosaka:

68.1. nodarbības vai pasākuma vadītāju;

68.2. citu nepieciešamo nodarbības vai pasākuma vadības personālu pēc vajadzības (ārsts, drošības kontrolieris, autovadītājs, sakarnieks, apķēdējuma vecākais u. c.).

69. Paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbības vai pasākumus saskaņo šādā kārtībā (15. pielikums):

69.1. nodarbības vai pasākuma vadītājs iesniedz novada nodaļas jaunsargu instruktoram speciālistam nodarbības vai pasākuma plānu, kurš pēc izvērtēšanas to iesniedz novada nodaļas vadītājam vai atdod nodarbības vai pasākuma vadītājam papildināšanai;

69.2. paaugstinātas bīstamības nodarbības vai pasākuma plānu novada nodaļas vadītājs pēc izvērtēšanas iesniedz saskaņošanai centra Plānošanas un organizācijas departamenta Plānošanas nodaļā, kur to izvērtē un saskaņo. Paaugstinātas bīstamības nodarbības vai pasākuma plānu apstiprina novada nodaļas vadītājs;

69.3. augstas bīstamības nodarbības vai pasākuma plānu novada nodaļas vadītājs pēc izvērtēšanas un saskaņošanas iesniedz centra Plānošanas un organizācijas departamenta Plānošanas nodaļā, kur to izvērtē un saskaņo. Augstas bīstamības nodarbības vai pasākuma plānu apstiprina centra direktors.

70. Paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbību vai pasākumu atļauts saskaņot, izmantojot elektronisko pastu.

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Drošības noteikumi jaunsargu nodarbībās un pasākumos

71. Nelaiemes gadījumus izmeklē saskaņā ar centra noteikumiem, kas nosaka kārtību, kādā izmeklē un uzskaita nelaiemes gadījumus.

4.3. Nodarbības vai pasākuma vadītājs

72. Nodarbības vai pasākuma vadītājs atbild par nodarbības vai pasākuma plānošanu un īstenošanu. Nodarbības vai pasākuma vadītājs nodarbības vai pasākuma laikā atrodas nodarbības vai pasākuma norises vietā. Nodarbības vai pasākuma vadītājam nodarbības vai pasākuma laikā nedrīkst būt citi pienākumi kā tikai nodarbības vai pasākuma vadīšana, izņemot šo noteikumu 74. un 75. punktā noteiktos nosacījumus.

73. Nodarbības vai pasākuma vadītājs seko līdz nodarbības vai pasākuma dalībniekiem un, ja nepieciešams, atstādina no nodarbības vai pasākuma.

74. Vadot stacionāro šaušanu ar pneimatiskajiem ieročiem vai taktisko nodarbību, kurā izmanto salūtmunīciju, nodarbības vadītājam papildus atļauts pildīt drošības kontroliera vai munīcijas izsniedzēja pienākumus, ja vingrinājuma izpildē piedalās ne vairāk kā 5 apmācāmie.

75. Taktiskajā nodarbībā, kurā izmanto imitācijas munīciju, vadītājam papildus atļauts pildīt drošības kontroliera vai munīcijas izsniedzēja pienākumus, ja vingrinājuma izpildē piedalās ne vairāk kā 10 apmācāmie.

76. Šaušanu ar mazkalibra ieroci atļauts vadīt nodarbības vadītājam, kam ir derīgs centra direktora izsniegtais Stacionārās šaušanas ar mazkalibra ieročiem nodarbības vadītāja sertifikāts.

77. Šaušanu ar pārējiem šo noteikumu 76. punktā neminētajiem ieročiem atļauts vadīt nodarbības vadītājam, kam ir derīgs Nacionālo bruņoto spēku izsniegtais Stacionārās šaušanas nodarbības vadītāja sertifikāts.

78. Vadot paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbību vai pasākumu, nodarbības vai pasākuma vietā ir pieejama šāda dokumentācija:

78.1. rīkojums par nodarbību vai pasākumu;

78.2. nodarbības vai pasākuma plāns;

78.3. riska izvērtēšanas tabula;

78.4. drošības instruktāžas veidlapa un drošības noteikumi;

78.5. šaušanas nodarbībām ar kaujas munīciju ieroča bīstamo zonu overlejs šaušanai ar kaujas munīciju, (16. pielikums), izņemot šaušanu šautuvēs.

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU

79. Nodarbības vai pasākuma vadītājs pirms nodarbības vai pasākuma:

79.1. plāno nodarbības mērķi, uzdevumus, vietu, laiku un nepieciešamo munīcijas daudzumu (šaušanas nodarbībām);

79.2. izvēlas nodarbības vai pasākuma īstenošanai piemērotu teritoriju (lai nodarbība vai pasākums būtu kontrolējams, varētu izveidot atpūtas zonu, novērošanas laukumus utt.);

79.3. norāda, kam pievērst uzmanību nodarbības vai pasākuma laikā, pastiprināti pievēršot uzmanību drošības jomai;

79.4. izstrādā nodarbības vai pasākuma norisei nepieciešamos papildu drošības noteikumus;

79.5. ar nodarbības vai pasākuma amatpersonām inspicē nodarbības vai pasākuma vietu un tās atbilstību drošības prasībām;

79.6. informē nodarbības vai pasākuma dalībniekus par nodarbības vai pasākuma nosacījumiem un drošības noteikumiem, par kuriem visi nodarbības vai pasākuma dalībnieki parakstās drošības instruktāžas veidlapā;

79.7. noslēdz nodarbības vai pasākuma dalībnieku instruktāžas sarakstu, izdarot ierakstu drošības instruktāžas veidlapā un ar savu parakstu apstiprina, ka sarakstā minētajiem nodarbības vai pasākuma dalībniekiem atļauts piedalīties nodarbībā vai pasākumā;

79.8. kopā ar drošības kontrolieriem pārbauda ekipējumu, ieročus un munīciju;

79.9. iepazīstina medicīnas personālu ar drošības noteikumiem un personīgi pārlicinās, ka medicīniskais personāls un transports cietušo nogādāšanai uz neatliekamās medicīniskās palīdzības iestādi ir gatavs uzdevuma izpildei;

79.10. personīgi pārlicinās, ka ugunsdzēsības inventārs ir pieejams un izmantojams, ja tas nepieciešams;

79.11. dod signālu par nodarbības vai pasākuma uzsākšanu.

80. Nodarbības vai pasākuma vadītājs nodarbības vai pasākuma laikā:

80.1. kontrolē nodarbības vai pasākuma gaitu;

80.2. kontrolē drošības noteikumu ievērošanu nodarbības vai pasākuma laikā;

80.3. kontrolē munīcijas patēriņu un munīcijas pareizu izmantošanu šaušanas nodarbības laikā;

80.4. kontrolē ekipējuma pareizu izmantošanu;

80.5. dod signālu par nodarbības vai pasākuma pārtraukšanu.

81. Nodarbības vai pasākuma laikā nodarbības vai pasākuma vadītājs seko līdz meteoroloģisko laika apstākļu, apmācamo fiziskās kondīcijas un citām izmaiņām un, ja nepieciešams, veic korekcijas konkrētajā riska novērtēšanas tabulā, kas paredzēta:

81.1. nodarbībai, kurā notiek šaušana, izmantojot centra rīcībā esošos

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU

ieročus, kā arī salūtmunīciju un imitācijas munīciju (10. pielikums);

81.2. nodarbībai, kuru apmācāmie veic uz slīpas virsmas vai vertikāla šķēršļa (11. pielikums);

81.3. nodarbībai atklātā ūdenstilpnē (12. pielikums);

81.4. lauka nodarbībai, kuras uzskatāma par nodarbību ar paaugstinātu vai augstu bīstamības pakāpi (9. pielikums);

81.5. vēja vēsuma un karstuma indeksa noteikšanai (13. pielikums).

82. Pēc faktoru izmaiņām, kuras pazemina nodarbības vai pasākuma drošību līdz paaugstinātas bīstamības nodarbības statusam, ja tāds nav bijis plānots, nodarbības vai pasākuma vadītājs nekavējoties pārtrauc nodarbību vai pasākumu un ziņo tiešajam priekšniekam. Nodarbību vai pasākumu atļauts turpināt tikai ar tiešā priekšnieka atļauju.

83. Pēc faktoru izmaiņām, kuras pazemina nodarbības vai pasākuma drošību līdz augstas bīstamības nodarbības vai pasākuma statusam, ja tāds nav bijis plānots, nodarbības vai pasākuma vadītājs nekavējoties pārtrauc nodarbību vai pasākumu, ziņo tiešajam priekšniekam, kurš sazinās ar centra direktoru. Nodarbību vai pasākumu turpina tikai ar centra direktora atļauju.

84. Pēc faktoru izmaiņām, kuras pazemina nodarbības vai pasākuma drošību līdz ļoti augstas bīstamības nodarbības vai pasākuma statusam, nodarbības vai pasākuma vadītājs nekavējoties pārtrauc nodarbību vai pasākumu, ziņo tiešajam priekšniekam, kurš sazinās ar centra direktoru. Nodarbību vai pasākumu turpina tikai ar centra direktora atļauju un pēc pasākumu ieviešanas, kas pazemina nodarbības vai pasākuma risku vismaz līdz augstas bīstamības nodarbības vai pasākuma statusam.

85. Ja nodarbības vai pasākuma laikā ir ievainots vai gājis bojā kāds no nodarbības vai pasākuma dalībniekiem, nodarbības vai pasākuma vadītājs (ja nodarbības vai pasākuma vadītājs nespēj veikt pienākumus, tad nākamā persona pakļautības kārtībā):

85.1. nekavējoties pārtrauc nodarbības vai pasākuma norisi;

85.2. veic pasākumus, lai novērstu turpmākos apdraudējumus;

85.3. organizē pirmās palīdzības sniegšanu;

85.4. ja nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību;

85.5. ja nepieciešams, transportē cietušo uz ārstniecības iestādi;

85.6. nekavējoties informē par notikumu savu tiešo priekšnieku;

85.7. nekavējoties informē par notikumu poligona vai šautuves uzturētāj institūcijas atbildīgo amatpersonu;

85.8. informē par notikumu citas personas saskaņā ar centra darba kārtības noteikumos noteikto kārtību;

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

85.9. norīko pavadošo personu cietušās personas pavadīšanai;
85.10. norobežo teritoriju un nodrošina nemainīgus notikuma vietas apstākļus.

86. Nodarbības vai pasākuma vadītājs pēc nodarbības vai pasākuma:

86.1. pārliecinās, vai nodarbības vai pasākuma dalībnieks apguvis nodarbības vai pasākuma laikā nepieciešamās iemaņas un vai sasniegts nodarbības vai pasākuma mērķis;

86.2. iztīrā nodarbības vai pasākuma gaitu un analizē pieļautās kļūdas;

86.3. organizē nodarbības vai pasākuma vietas sakopšanu;

86.4. organizē ieroču pārbaudi, apkopi un to sagatavošanu uzglabāšanai;

86.5. organizē materiāltehnisko līdzekļu pārbaudi;

86.6. pieprasa ziņojumu no nodarbības vai pasākuma dalībniekiem, ka pie viņiem neatrodas nekāda veida munīcija, imitācijas līdzekļi vai to sastāvdaļas;

86.7. pārliecinās, ka, nodarbībai beidzoties, nodarbības vai pasākuma vietu sakārto.

4.4. Drošības kontrolieris

87. Paaugstinātas bīstamības nodarbībā vai pasākumā par drošības kontrolieri atļauts norīkot atbilstoši apmācītu jaunsargu instruktora palīgu, ja tas ir sekmīgi nokārtojis vismaz Jaunsardzes 3. līmeņa paraugprogrammas noslēguma testu un apguvis vingrinājumā paredzētās prasmes un iemaņas, ir vismaz 16 gadus vecs, kā arī viņam ir ģimenes ārsta izsniegts atzinums par to, ka šīs personas veselības stāvoklis nerada risku citu cilvēku veselībai.

88. Augstas bīstamības nodarbībā vai pasākumā par nodarbības vai pasākuma drošības kontrolieri norīko nodarbības vai pasākuma specifikai atbilstoši sagatavotu un instruētu jaunsargu instruktoru, zemessargu vai profesionālā dienesta karavīru.

89. Vienu drošības kontrolieri norīko uz:

89.1. vienu paaugstinātas vai augstas bīstamības objektu (piemēram, taktiskās šķēršļu joslas posmu);

89.2. ne vairāk kā četriem apmācamajiem kaujas šaušanas vingrinājuma izpildē;

89.3. ne vairāk kā pieciem apmācamajiem taktiskajās nodarbībās ar salūtmunīciju;

89.4. ne vairāk kā desmit apmācamajiem taktiskajās nodarbībās ar imitācijas munīciju.

90. Drošības kontrolieris pakļauts nodarbības vai pasākuma vadītājam un

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU

atbild par drošības noteikumu ievērošanu nodarbības vai pasākuma laikā.

91. Drošības kontrolierim aizliegts atstāt bīstamības objektu, ieroci vai apmācāmos līdz vingrinājuma noslēgumam.

92. Drošības kontrolierim aizliegts uzdot papildu pienākumus, izņemot munīcijas izsniedzēja pienākumus, ievērojot šo noteikumu 74. un 75. punkta nosacījumus.

93. Drošības kontroliera vispārīgie pienākumi ir:

93.1. precīzi zināt savus pienākumus un atbildību konkrētās nodarbības vai pasākuma laikā;

93.2. precīzi zināt konkrētās nodarbības vai pasākuma drošības noteikumus;

93.3. nodrošināt drošības noteikumu ievērošanu;

93.4. precīzi zināt nodarbības vai pasākuma laikā lietojamus signālus;

93.5. precīzi zināt pārvietošanās maršrutus, ierobežojumus, šaušanas sektora labo un kreiso robežu, mērķu zonas, uguns līnijas;

93.6. zināt visus ieročus, bīstamības objektus un materiālus, kurus izmantos nodarbībā vai pasākumā, to drošas lietošanas noteikumus;

93.7. nodarbības vai pasākuma laikā pildīt visas komandas un signālus pakļautības kārtībā un sekot, lai nodarbības vai pasākuma dalībnieki tās precīzi izpildītu;

93.8. pirms nodarbības vai pasākuma drošības kontrolieris pārlicinās, ka katrs apmācāmais:

93.8.1. ir ģērbies atbilstoši nodarbības vai pasākuma prasībām un saņēmis vajadzīgo ekipējumu, tai skaitā dzirdes un redzes aizsardzības līdzekļus;

93.8.2. zina un saprot visus ierobežojumus;

93.8.3. zina un saprot lietojamus signālus un rīcību to saņemšanas gadījumā;

93.8.4. ieročiem nav pievienojis nestandarta detaļas.

94. Ja kāds no apmācāmajiem šo noteikumu 93. punktā noteikto vai citu iemeslu dēļ neatbilst vingrinājuma prasībām, drošības kontrolieris par to ziņo nodarbības vai pasākuma vadītājam un līdz lēmuma pieņemšanai neļauj apmācāmajam pildīt vingrinājumu.

95. Nodarbības vai pasākuma laikā drošības kontrolieris seko, ka apmācāmie:

95.1. patvaļīgi nepārvietojas nodarbības vai pasākuma vietā un pārvietošanās notiek saskaņā ar mācību plānu vai ar nodarbības vai pasākuma vadītāja atļauju, rotācijai izmanto tikai norādītos pārvietošanās maršrutus;

95.2. bez nodarbības vai pasākuma vadītāja komandas neuzsāk vingrinājuma izpildi;

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

95.3. ievēro drošības noteikumus.

4.5. Munīcijas izsniedzējs

96. Par munīcijas izsniegšanas punkta atbildīgo nozīmē nodarbības amatpersonu, kura:

96.1. atbild, lai munīcijas punkts netiktu atstāts bez uzraudzības;

96.2. kontrolē munīcijas izsniegšanas, savākšanas, uzskaites un šķirošanas procesu;

96.3. izsniedz tikai konkrētajiem vingrinājumiem paredzēto munīciju (17. pielikums);

96.4. mainot munīcijas izsniegšanas vietu un beidzoties šaušanas nodarbībai, pārbauda visas atvērtās munīcijas kastes un pārlicinās, ka munīcijas veidi nav sajaukti, kā arī nodotās čaulas un citi otrreizējai pārstrādei paredzētie munīcijas komponenti nesatur ierosinošās, svaidošās vai brizantās sprāgstvielas;

96.5. ievēro ugunsdrošības prasības munīcijas izsniegšanas punktā.

97. Munīcijas izsniedzējam aizliegts uzdot papildu pienākumus, izņemot nodarbības vadītāja vai drošības kontroliera pienākumus, ievērojot šo noteikumu 74. un 75. punkta nosacījumus.

4.6. Paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbību vai pasākumu dalībnieku vispārīgie pienākumi

98. Nodarbību vai pasākuma dalībnieki personīgi atbild par drošības noteikumu ievērošanu.

99. Pamanījis drošības noteikumu pārkāpumus, nodarbības vai pasākuma dalībnieks dod komandu pārtraukt vingrinājuma izpildi un nekavējoties ziņo pakļautības kārtībā.

100. Lai samazinātu riska pakāpi paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbības vai pasākuma laikā, nodarbībā vai pasākumā drīkst piedalīties apmācāmie:

100.1. kuri pirms nodarbības vai pasākuma ir apguvuši visas teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas, lai pareizi un efektīvi izmantotu uzticēto ekipējumu, tehniku un piesaistītos ieročus, kā arī šautu ar kaujas vai salūtmunīciju;

100.2. kuri informēti par bīstamajām sekām, kas var iestāties pašam apmācamajam, nodarbības vai pasākuma amatpersonām un civiliedzīvotājiem drošības noteikumu neievērošanas rezultātā;

100.3. kuru teorētiskās zināšanas konkrētajā jomā ir novērtētas pozitīvi. Zināšanu pārbaudi veic ne agrāk kā divus mēnešus pirms paaugstinātas vai augstas

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

bīstamības nodarbības vai pasākuma un pārbaudes rezultātus ieraksta e-klasē;

100.4. kuru praktiskās iemaņas ir pārbaudītas. Praktisko iemaņu pārbaudi veic, izmantojot reālu ieroci, tehniku vai simulatoru, ievērojot atbilstošus drošības noteikumus, un pārbaudes rezultātus ieraksta e-klasē. Praktisko iemaņu pārbaudi veic ne agrāk kā 2 mēnešus pirms paaugstinātas vai augstas bīstamības nodarbības vai pasākuma, kurā apmācāmais rīkosies patstāvīgi;

100.5. kuru apmācība noritējusi pakāpeniski pēc apstiprināta mācību plāna.

101. Apmācāmais, kurš apzinās, ka ir nepietiekami apmācīts kādā jomā, nekavējoties ziņo par to nodarbības vai pasākuma vadītājam vai drošības kontrolierim, kurš aizliedz apmācāmajam piedalīties nodarbībā vai pasākumā.

4.7. Poligona vai šautuves izmantošanas noteikumi, nodarbības un pasākuma dalībnieku atbildība un pienākumi

102. Šaušanai ar kaujas munīciju atļauts izmantot tikai atbilstoši sertificētas un iekārtotas šautuves un šaujamlaukus.

103. Lai samazinātu riska pakāpi vingrinājumos ar ieročiem un munīciju, nodarbības dalībnieks, kas piedalās vingrinājumos:

103.1. ir apmācīts ekipējuma un ieroču lietošanā, zina par bīstamību to nepareizas lietošanas gadījumā;

103.2. ievēro drošības noteikumus, rīkojoties ar ieročiem un ekipējumu.

104. Nodarbības vai pasākuma dalībniekus pirms nodarbības vai pasākuma ar ieročiem un munīciju instruē par drošības noteikumiem, kurus ievēro nodarbības vai pasākuma laikā.

105. Nodarbības vai pasākuma dalībnieki ievēro attiecīgā poligona vai šautuves ugunsdrošības prasības.

106. Nodarbību vai pasākumu vietās, kur nav noteiktas ugunsdrošības prasības:

106.1. lietot atklātu liesmu un kurināt ugunsroku atļauts tikai norādītajās vietās. Atklātas liesmas lietošana un smēķēšana aizliegta tuvāk par 100 m no munīcijas un sprāgstvielu noliktavām. Tas neattiecas uz strēlnieku ieroču munīcijas pagaidu novietnēm šaušanas nodarbību laikā. Šajā gadījumā nodarbības vadītājs nosaka ugunsdrošus attālumus līdz munīcijas novietnei;

106.2. lai samazinātu ugunsgrēka izcelšanās iespējas, nodarbības vadītājs:

106.2.1. izvēlas piemērotu munīcijas trāpījumu zonu;

106.2.2. izvēlas piemērotu pirotehniku un materiālus, kurus izmanto nodarbību nodrošināšanai;

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

106.3. ja ir ugunsbīstama situācija klimatisko apstākļu dēļ, visus vingrinājumus, kas var būt par ugunsgrēka cēloni, samazina vai pārtrauc;

106.4. ja nodarbībā lieto materiālus vai munīciju, kas var izraisīt ugunsgrēku, nodarbības dalībniekiem līdz ir sapieru lāpstiņa;

106.5. nodarbības vadītājs kontrolē, vai, iestājoties ugunsbīstamajai sezonai, apmācāmie ir nodrošināti ar papildu ugunsdzēsšanas līdzekļiem, instrumentiem un aprīkojumu;

106.6. nodarbības vadītājs pirms šaušanas organizē munīcijas trāpījumu zonu atbrīvošanu no viegli uzliesmojošiem materiāliem;

106.7. ja nodarbības laikā apmācību vietā izceļas ugunsgrēks, nekavējoties informē par ugunsdzēsšanu atbildīgo valsts institūciju un atbilstoši situācijai ugunsgrēku cenšas lokalizēt ar saviem spēkiem;

106.8. ja nodarbības laikā blakus apmācību vietai izceļas ugunsgrēks, nodarbības vadītājs nekavējoties informē par ugunsdzēsšanu atbildīgo valsts institūciju un pieņem lēmumu par nodarbības turpināšanu vai pārtraukšanu;

106.9. ja ugunsgrēks ir sācijas teritorijā ar iespējamu sprādzienbīstamu priekšmetu piesārņojumu, nodarbību dalībnieki:

106.9.1. netuvojas iespējamajai sprāgstošās munīcijas šķembu bīstamajai zonai;

106.9.2. norobežo degošo teritoriju un gaida tās pilnīgu izdegšanu;

106.9.3. neieiet munīcijas trāpījumu teritorijā;

106.10. nodarbības vadītājs munīcijas iepakojuma, kuru nenodod atpakaļ noliktavā, sadedzināšanai norīko kādu no nodarbības amatpersonām, kura pirms iepakojumu dedzināšanas pārlicinās, vai iepakojumā nav palikusi munīcija un vai starp dedzināmajiem materiāliem nav bīstamu vielu, un pastāvīgi atrodas degošā ugunsкура tuvumā.

107. Nodarbības vai pasākuma dalībniekam, kurš ir alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošo vielu iespaidā vai kam ir sūdzības par sliktu pašsajūtu, aizliegts rīkoties ar tehniku, ieročiem, munīciju un piedalīties nodarbībā vai pasākumā.

108. Nodarbības vadītājs pārlicinās, ka:

108.1. nodarbības dalībnieki precīzi zina poligona vai šautuves lietošanas prasības un drošības noteikumus;

108.2. sagatavoti visi nepieciešamie drošības noteikumi attiecīgajai šautuvei vai teritorijai, kā arī katrā specifiskajā apmācību jomā;

108.3. visi nodarbības dalībnieki iepazinušies ar drošības noteikumiem un materiāltehnikiem līdzekļiem, kurus izmantos nodarbības laikā;

108.4. pieejama attiecīgā munīcija un cits nodarbībām nepieciešamais ekipējums un tehnika;

108.5. nodarbības dalībniekiem ir pietiekams laiks sagatavoties nodarbībām;

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

- 108.6. veikti visi drošības pasākumi, lai varētu uzsākt šaušanu.
109. Nodarbības dalībnieki saskaņā ar nodarbības vadītāja norādījumiem:
- 109.1. pirms nodarbības:
- 109.1.1. iekārto nodarbības vietu;
- 109.1.2. pārliecinās par ekipējuma un materiāltehnisko līdzekļu atbilstību nodarbības prasībām;
- 109.1.3. piedalās drošības instruktāžā un parakstās par iepazīšanos ar to;
- 109.1.4. pārbauda individuālos aizsarglīdzekļus;
- 109.2. nodarbības laikā:
- 109.2.1. veic vingrinājumu;
- 109.2.2. seko nodarbības vadītāja vai citu nodarbības amatpersonu norādījumiem;
- 109.2.3. ievēro nodarbības izvirzītos mērķus;
- 109.2.4. ievēro drošības noteikumus;
- 109.3. pēc nodarbības:
- 109.3.1. pārliecinās, vai nav pazaudēts ekipējums un materiāltehniskie līdzekļi;
- 109.3.2. sakopj nodarbības teritoriju pirms dislokācijas vietas atstāšanas vai maiņas;
- 109.3.3. sakopj un utilizē atkritumus stacionārās lauku tualetes uzstādīšanas gadījumā;
- 109.3.4. nogādā atkritumus uz norādītajiem atkritumu konteineriem.

4.8. Drošības noteikumi šaušanas nodarbībās

110. Apmācībai šaušanas nodarbībā atļauts izmantot:
- 110.1. ieroču maketus, mazas enerģijas pneimatiskos un straikebola ieročus – no 10 gadu vecuma;
- 110.2. apmācībai pārveidotus šaujamo ieročus, lielas enerģijas pneimatiskos ieročus un peitbola ieročus – no 12 gadu vecuma;
- 110.3. mazkalibra šaujamo ieročus – no 16 gadu vecuma;
- 110.4. citus centra rīcībā esošus ieročus – no 18 gadu vecuma.
111. Visas personas, kuras lieto ieročus un munīciju vai arī piedalās vingrinājumā kā novērotāji, personīgi atbild par drošības noteikumu ievērošanu.
112. Nodarbības vadītājs pirms un pēc nodarbības pārliecinās, ka pie nodarbības dalībniekiem neatrodas nekāda veida munīcija un imitācijas līdzekļi, ja nav nodarbības vadītāja atsevišķa rīkojuma.

113. Nodarbības vadītājs pārliecinās, ka pirms un pēc nodarbības visi ieroči

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

ir izlādēti.

114. Nodarbības dalībniekiem nodarbības laikā aizliegts atrasties alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošo vielu iespaidā.

115. Pārvietojoties ar ieroci uz poligonu vai šautuvi vai no poligona vai šautuves, ierocis ir pavērsts ar stobru uz leju vai uz augšu. Pistole ir makstī. Pārvietojoties ieroči nav pielādēti, magazīna atvienota no ieroča. Ieročus atļauts pielādēt tikai uz ugunslīnijas vai vingrinājuma starta līnijas pēc nodarbības vadītāja rīkojuma.

116. Nodarbības dalībniekiem aizliegts:

116.1. tēmēt vai vērst ieroci uz sevi un jebkuru citu personu, dzīvu būtni vai tehniku neatkarīgi no tā, vai ierocis ir pielādēts vai nav, izņemot gadījumu, kad instruktāžu vai vingrinājumu veic ar mācību munīciju vai bez munīcijas;

116.2. atdot vai nolikt ieroci, to nepārbaudot;

116.3. paņemt vai saņemt ieroci, to nepārbaudot;

116.4. lietot munīciju, kura neatbilst drošas lietošanas prasībām;

116.5. lietot munīciju tai neparedzētiem nolūkiem;

116.6. veikt pielādēšanas vai izlādēšanas vingrinājumus ar kaujas munīciju, izņemot šaušanas ar kaujas munīciju laikā;

116.7. pielādēt ieroci, pirms dota pavēle to pielādēt;

116.8. atstāt šaušanas pozīciju, pirms nav izlādēti un pārbaudīti ieroči;

116.9. demontēt jebkāda veida munīciju vai tās daļas;

116.10. pievienot ieročiem nestandarta detaļas;

116.11. aizskart nesprāgušu munīciju;

116.12. atdot ieroci vai munīciju citam apmācāmajam vai lietot cita apmācāmā ieroci vai munīciju, izņemot, ja tāds ir bijis nodarbības vadītāja rīkojums.

117. Pirms šaušanas apmācāmais pārbauda, vai:

117.1. saņemtā munīcija paredzēta attiecīgajam ierocim;

117.2. munīcija ir tīra un nav deformēta;

117.3. ierocim stobra kanāls ir tīrs un nav deformēts;

117.4. ierocim nav salūtmunīcijas kompensatora (kaujas šaušanas nodarbības laikā);

117.5. liesmas slāpētājs vai kompensators ir labi nostiprināts;

117.6. stobra putekļu aizsargs ir noņemts;

117.7. ieroča stobrs, patrontelpa un aptveres ir tīras un nesatur svešķermeņus.

118. Šaušanas laikā šāvējs atbild par:

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

- 118.1. ieroča stobra pavēršanu neatļautā virzienā;
- 118.2. ieroča stobra neatrašanos tuvāk par 3 metriem (1 m – šāvēja pozīcija un 2 m – starp uguns pozīcijām) no citiem šāvējiem.

119. Ieroča kļūmes gadījumā apmācāmais tur ieroča stobru mērķa virzienā un rīkojas, kā noteicis nodarbības vadītājs.

120. Jebkāda veida pārvietošanos nodarbības dalībnieki veic ar nodrošinātu ieroci neatkarīgi no tā, vai tas ir pielādēts vai izlādēts.

- 121. Šaušanas vingrinājumus pārtrauc, ja:
  - 121.1. bīstamajā zonā parādās vai tuvojas tai cilvēki vai dzīvnieki;
  - 121.2. rodas cita situācija, kas tiek novērtēta kā bīstama;
  - 121.3. bīstamajā zonā vai tās tuvumā parādās zemu lidojoši lidaparāti, braucoši transportlīdzekļi vai peldlīdzekļi.

122. Ja nepieciešams pārtraukt šaušanas vingrinājumu šo noteikumu 121. punktā noteikto apstākļu dēļ, ikviens, kurš konstatē bīstamo situāciju, brīdina pārējos un, ja nepieciešams, brīdinājumu atkārtoti. Pēc brīdinājuma nodarbības dalībnieki nekavējoties nodrošina visus ieročus. Nodarbības vadītājs pieņem lēmumu par šaušanas turpināšanu vai pārtraukšanu.

- 123. Pēc šaušanas katrs apmācāmais pārlicinās, ka:
  - 123.1. ierocis ir izlādēts;
  - 123.2. neizlietotā munīcija un čaulītes savāktas;
  - 123.3. neizlietotā munīcija ir nodota un netiek jaukta ar patronu čaulītēm;
  - 123.4. munīcija nav palikusi šāvēja apģērbā vai citā ekipējumā;
  - 123.5. poligonu vai šautuvi, vai vingrinājuma rajonu neatstāj ar kaujas munīciju bez nodarbības vadītāja atļaujas.

- 124. Nodarbības vadītājs pārlicinās:
  - 124.1. pirms šaušanas, ka:
    - 124.1.1. ieroču mērķēšanas ierīces ir pareizi noregulētas;
    - 124.1.2. munīcija ir pārbaudīta un nav bojāta;
    - 124.1.3. pie nodarbības dalībniekiem vienlaikus neatrodas kaujas, salūtmunīcija vai imitācijas munīcija;
    - 124.1.4. kaujas munīcijai nelieto salūtmunīcijas kompensatorus;
    - 124.1.5. nodarbību dalībniekiem ir dzirdes un redzes aizsarglīdzekļi un cimdi;
  - 124.2. pēc šaušanas, ka:
    - 124.2.1. neizlietoto un bojāto munīciju savāc un nodod;
    - 124.2.2. visi ieroči, magazīnas, munīcijas kastes un patronsomas ir

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

pārbaudītas un pie nodarbību dalībniekiem, izņemot munīcijas izsniedzēju, neatrodas nekāda veida munīcija un imitācijas līdzekļi.

125. Taktisko nodarbību laikā bez kaujas šaušanas instruktāžu un nodarbību gaitu īsteno nodarbības vadītājs.

126. Taktiskajās nodarbībās bez kaujas šaušanas aizliegts lietot kaujas munīciju.

127. Taktisko vingrinājumu laikā aizliegti tuvciņas elementi ar trieciensauteni, durkli u. tml. Taktiskajos tuvciņas vingrinājumos atļauts lietot trieciensautenes modeļus, kā arī durkļu imitāciju.

128. Taktisko nodarbību laikā bez kaujas šaušanas imitācijas līdzekļus izmanto atbilstoši to ekspluatācijas noteikumiem.

129. Taktisko nodarbību laikā bez kaujas šaušanas atļauts izmantot tikai centra izsniegtus šāvienu un sprādzienu trokšņu imitācijas līdzekļus:

129.1. salūtmunīciju;

129.2. mācību un treniņu rokas granātas;

129.3. imitācijas munīciju (straikbola, peintbola munīcija);

129.4. sprādziena imitatorus (sprāgstpaketes).

130. Nodarbībās ar salūtmunīciju apmācāmie izmanto speciālu ekipējuma komplektu:

130.1. kaujas formastērpu;

130.2. aizsargbrilles;

130.3. dzirdes aizsarglīdzekļus;

130.4. cimdus;

130.5. papildus var izmantot šķembu vesti vai bruņuvesti.

131. Pirms nodarbības ar salūtmunīciju nodarbības dalībnieki pārliecinās, ka:

131.1. kopā ar salūtmunīciju nav saņemta kaujas munīcija;

131.2. ieroča stobrs ir tīrs, nav bojāts un tajā nav kaujas munīcijas;

131.3. kompensators ir pareizi un stingri nostiprināts.

132. Nodarbības dalībnieki, kuri nodarbības laikā izmanto salūtmunīciju, atbild:

132.1. par šāvienu neizdarīšanu, ja kāda persona atrodas ieroča bīstamajā zonā (tuvāk par 30 m un 30 grādu sektorā);

132.2. ka ieroča stobrs, patrontelpa un magazīnas nesatur svešķermeņus.

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Drošības noteikumi jaunsargu nodarbībās un pasākumos

133. Imitācijas munīciju izmanto apmācībai, lietojot speciāli konstruētus ieročus (straikbola, peintbola ieroči).

134. Nodarbībās ar imitācijas munīciju apmācāmie izmanto speciālu ekipējuma komplektu:

134.1. kaujas formastērpu;

134.2. aizsargbrilles;

134.3. aizsargmasku;

134.4. cimdu;

134.5. tuneļveida šalli;

134.6. papildus var izmantot šķembu vesti vai bruņuvesti.

135. Šaujot ar imitācijas munīciju, aizliegts mērķēt un šaut uz cilvēkiem, kas atrodas bīstamajā zonā:

135.1. ar straikbola ieročiem – 15 m un 30 grādu sektorā;

135.2. ar peintbola ieročiem – 20 m un 30 grādu sektorā.

136. Nodarbības dalībnieki, kuri apmācību laikā lieto imitācijas munīciju, atbild par to, ka:

136.1. neizdara šāvienu, ja kāda persona atrodas ieroča bīstamajā zonā;

136.2. ieroča stobrs, patrontelpa un magazīnas nesatur svešķermeņus.

4.9. Sprādzienu imitācijas līdzekļu lietošana taktisko nodarbību laikā bez kaujas šaušanas

137. Sprādzienu imitācijas līdzekļus lieto atbilstoši ražotāja norādījumiem.

138. Aizliegts spridzināt sprāgstpaketes telpās, kurās atrodas nodarbības dalībnieki.

139. Sprāgstpaketes aizliegts spridzināt tuvāk par 10 m no nodarbības dalībniekiem.

140. Dūmu imitācijas līdzekļus aizliegts lietot tuvāk par 30 m no nodarbības dalībniekiem.

141. Gadījumā, ja notikusi saindēšanās ar dūmiem (spēcīgs klepus, galvassāpes, apgrūtināta elpošana, smakšanas sajūta, slikta dūša), nodarbības dalībnieku izved no piedūmotās teritorijas svaigā gaisā un rīkojas saskaņā ar šo noteikumu 85. punktu.

142. Nodarbības laikā aizliegts lietot dūmu granātas ar fosfora lādiņiem.

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

4.10. Nodarbību, kurās apmācāmie veic vingrinājumus uz slīpas virsmas vai vertikāla šķēršļa, prasības

143. Pirms uzsākt vingrinājumu augstumā, nodarbības vadītājs novērtē attiecīgās vides riskus un nosaka pasākumus apmācības vides riska samazināšanai vai tā novēršanai.

144. Vingrinājumu augstumā atļauts veikt tikai ar piemērotu un normatīvajiem aktiem atbilstošu, sertificētu aprīkojumu, izmantojot aizsardzības līdzekļus, kas novērš kritiena risku.

145. Vingrinājumam augstumā paredzētais aprīkojums ir vienkārši lietojams un pietiekami izturīgs, lai novērstu vai apturētu kritienu no augstuma, novēršot apmācāmo savainošanos.

146. Vingrinājuma izpildes kontrolei nodarbības vadītājs norīko vismaz vienu drošības kontrolieri, kurš ir praktiski apmācīts veikt drošu vingrinājumu un lietot darbībām augstumā paredzēto aprīkojumu.

147. Pirms vingrinājuma uzsākšanas nodarbības vadītājs nodrošina, ka tiek norobežota vieta zem vingrinājuma izpildes zonas, lai novērstu iespējamo risku citām personām un nodarbības dalībniekiem.

148. Ja apmācībā lieto vairākus aizsardzības līdzekļus, tai skaitā kombinētos kolektīvos un individuālos aizsardzības līdzekļus, tie ir savstarpēji savietojami un nodrošina aizsardzību pret kritiena risku.

149. Nodarbības vadītājs nodrošina, ka tiek izmantots tikai drošs, tehniskā kārtībā esošs un pārbaudīts aizsardzības līdzeklis.

150. Veicot vingrinājumu augstumā, izmanto šādus kolektīvos aizsardzības līdzekļus:

150.1. stacionāros aizsardzības līdzekļus, tai skaitā aizsargnožogojumus, drošības platformas un aizslietņus, kas iekļauti objekta konstrukcijā;

150.2. pagaidu aizsardzības līdzekļus, tai skaitā sastatnes, aizsargnožogojumus, drošības platformas un aizslietņus, kas paredzēti uzstādīšanai uz laiku konkrētu vingrinājumu veikšanai augstumā;

150.3. stacionārās vai pagaidu drošības līnijas, kas ir vertikāli un horizontāli trošu, sliežu, virvju ceļi un savienojumā ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem paredzēti apmācāmā norobežošanai no iekļūšanas kritiena riska zonā vai kritiena apturēšanai, ja apmācāmais atrodas kritiena riska zonā. Drošības līnijas izmanto arī

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

speciālā inventāra fiksēšanai;

150.4. stacionāros vai pagaidu drošības punktus (turpmāk – enkurpunkti), pie kuriem stiprina drošības līdzekļus, tai skaitā virves un stropes, kas savienojumā ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem paredzēti, lai novērstu apmācāmā iekļūšanu kritiena riska zonā.

151. Veicot vingrinājumu augstumā, par individuālo aizsardzības līdzekli aizsardzībai pret kritieniem izmanto drošības sistēmu, kura sastāv no iekares, kas aptver kājas, vidukli un ierīces ķermeņa noturēšanai un kritiena apturēšanai kopā ar vienu vai vairākiem šādiem specifiskā aprīkojuma elementiem:

151.1. karabīni – ierīce divu cilpu, inventāra, enkurpunktu vai citu elementu savstarpējai sastiprināšanai, kas aprīkota ar automātisku aizverošu slēgu, kurš papildus fiksējas manuāli, pusautomātiski vai automātiski;

151.2. pašdrošināšanas ierīci – ierīce kā fiksācijas līdzeklis uz drošības līnijas kritiena gadījumā;

151.3. triecienslāpētāju – ierīce trieciena absorbēšanai kritiena gadījumā;

151.4. pacelšanās ierīci – ierīce, lai pārvietotos vertikāli uz augšu, un ir pašfiksējoša virzienā uz leju;

151.5. nolaišanās ierīci – ierīce, lai pārvietotos vertikāli uz leju pa virvi, un ir automātiski bloķējoša, ar papildu manuālas bloķēšanas iespēju, kas atbilst autonomam drošības punktam;

151.6. kombinēto ierīci – ierīce virzībai uz augšu un ir pašfiksējoša, ar papildu manuālu fiksāciju;

151.7. virves pašgājēju – ierīce, kas pārvietojama pa drošināšanas virvi;

151.8. kritiena apturēšanas ierīci – ierīce kritiena apturēšanai kritiena brīdī, kas automātiski fiksējas, ja rodas dinamiska slodze;

151.9. drošināšanas ierīci – ierīce apmācāmā fiksācijai uz darba virves, tas ir – virves, ko izmanto par piekļūšanas, nolaišanās un atbalsta līdzekli;

151.10. atsaiti.

152. Papildus aizsardzības līdzekļiem kritiena ierobežošanai vai novēršanai nodarbības vadītājs nodrošina apmācamos ar nepieciešamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, tai skaitā ar aizsargķiveri, ko iespējams fiksēt uz galvas, aizsargapaviem ar neslīdošu zoli un cimdiem.

153. Pirms uzsākt vingrinājumu augstumā izmantojot virves un stiprinājumus, nodarbības vadītājs nodrošina, ka tiek ievērotas šādas prasības:

153.1. nosaka bīstamās zonas, kā arī nepieciešamos aizsardzības pasākumus un līdzekļus, lai novērstu nelaiemes gadījuma risku;

153.2. pārbauda darba aprīkojuma un enkurpunktu tehnisko stāvokli;

153.3. uzstāda drošības zīmes.

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Drošības noteikumi jaunsargu nodarbībās un pasākumos

154. Ja vingrinājuma vietai augstumā piekļūst un vingrinājumu veic, izmantojot virves un stiprinājumus, nodarbības vadītājs ievēro šādus nosacījumus:

154.1. drošības sistēma sastāv vismaz no divām atsevišķi un droši nostiprinātām virvēm vai citiem diviem neatkarīgiem drošības punktiem – vienu izmanto par piekļūšanas, nolaišanās un atbalsta līdzekli (turpmāk – darba virve), otru – par drošības līdzekli (turpmāk – drošināšanas virve);

154.2. apmācamais lieto individuālos aizsardzības līdzekļus – drošības sistēmu vai citu pretkritiena aprīkojumu, kas savienots ar drošināšanas virvi;

154.3. darba virvi aprīko ar drošiem pacelšanas un nolaišanas līdzekļiem, kā arī paškontroles sistēmu, kas novērš apmācāmā krišanu. Lai novērstu kritienu, drošināšanas virvi aprīko ar mobilu sistēmu, ko apmācamais pārvieto, virzoties pa virvi;

154.4. vingrinājumu plāno un organizē tā, lai negadījuma vai citā ārkārtas situācijā apmācamo būtu iespējams nekavējoties glābt un sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību;

154.5. vingrinājumu plāno un organizē tā, lai nodrošinātu apmācāmā nolaišanos tieši zem enkurpunkta un maksimāli samazinātu svārsta efektu;

154.6. pirms darba un drošināšanas virves piestiprināšanas pie enkurpunkta pārbauda enkurpunkta izturību un pārliecinās par tā drošu lietošanu;

154.7. individuālo ekipējumu un citus piederumus, kurus apmācamais lieto, veicot vingrinājumu augstumā, ar piemērotiem līdzekļiem piestiprina pie apmācāmā pretkritiena aprīkojuma vai citā piemērotā vietā, novēršot apstākļus, kas varētu negatīvi ietekmēt darba un drošināšanas virves izturību, tai skaitā berzes iespēju pret asu vai raupju virsmu, ja nepieciešams, virvi aprīkojot ar virves aizsargu;

154.8. individuālo ekipējumu un citus piederumus, kas sver vairāk par 10 kg, aprīko ar papildu stiprinājumu – palīgvirvi vai citu enkurpunktu. Virves slodzes izturībai ir jābūt vismaz trīs reizes lielākai par materiāltehnisko līdzekļu svaru.

4.11. Nodarbību atklātās ūdenstilpnēs, izmantojot peldlīdzekļus, drošības noteikumi

155. Nodarbības vadības personāls pirms vingrinājuma uzsākšanas pārliecinās par peldlīdzekļa tehnisko stāvokli.

156. Individuālo glābšanas līdzekļu (glābšanas veste un ķivere) lietošana nodarbības laikā ir obligāta.

157. Nodarbības vadītājs pārliecinās vai:

157.1. nodarbības dalībnieki apmācīti lietot glābšanas līdzekļus;

157.2 katrā peldlīdzeklī atrodas glābšanas riņķis ar līni, spainis, ūdens smeļamā liekšķere un ūdensizturīgs lukturītis.

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

158. Nodarbības vadītājs atbild, ka:

158.1. vienā peldlīdzeklī atrodas tik personu, cik to paredz peldlīdzekļa tehniskie parametri;

158.2. ir ne mazāk kā viens drošības peldlīdzeklis (glābšanas laiva) uz 3 apmācamajiem;

158.3. apmācamo un kravu kopējais svars peldlīdzeklī nepārsniedz kravnesību, kas noteikta peldlīdzekļa tehniskajos parametros;

158.4. katrā peldlīdzeklī ir nozīmēta atbildīgā persona par apmācāmo izvietošanu un kārtību peldlīdzeklī, kā arī par pirmās palīdzības sniegšanu.

159. Uzsākt vingrinājuma izpildi atļauts tikai pēc nodarbības vadītāja rīkojuma.

160. Iekāpšana peldlīdzeklī vai izkāpšana no tā notiek tajā brīdī, kad peldlīdzeklis ir novietots ūdenī perpendikulāri krastam, paralēli pie moliņa (piestātnes) vai stāvkrasta. Iekāpšanas brīdī peldlīdzeklis jātur stabili, lai tas nešūpotos un neapgāztos.

161. Peldlīdzeklī pirmā iekāpj persona, kura atradīsies laivas priekšgalā, pēdējais pietur peldlīdzekli. Ja ekipāžā ir trīs vai vairāk apmācāmo, iepriekšpēdējais pietur peldlīdzekli, lai varētu droši iekāpt pēdējais.

162. Ieņemot savas vietas peldlīdzeklī, pārvietojas pussaliektām kājām.

163. Izkāpšana no peldlīdzekļa notiek pretējā secībā.

164. Nolaižot peldlīdzekli ūdenī, priekšgalu novieto ūdenī, aizmugurējo daļu tur paceltu, priekšgalu bīda uz priekšu pa ūdeni, līdz aizmugures gals sasniedz ūdeni, tad veic iekāpšanu.

165. Izceļot peldlīdzekli no ūdens, pirmo paceļ priekšgalu, nes to, līdz pakalģals sasniedzis krastu, paceļ un iznes krastā.

166. Aizliegts vilkt peldlīdzekli pa zemi (sevišķi – gumijas laivas).

167. Peldlīdzeklī katrs uzturas savā sēdvietā. Aizliegts celties kājās un liekties pāri peldlīdzekļa malai (izņemot gadījumos, kad tas ir paredzēts apmācību programmā).

168. Peldlīdzeklī atrodoties gaitā, aizliegts ķerties pie kokiem vai zariem.

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

169. Ūdenstilpnēs, kur ir liela straume, peldlīdzekli cenšas noturēt paralēli straumei.

170. Ūdenstilpnēs, kur ir lieli viļņi, peldlīdzekli cenšas noturēt perpendikulāri vilnim.

171. Aizliegts uzsākt vingrinājumu, ja nodarbības dalībnieki nav iepazīstināti ar drošības noteikumiem un parakstījušies drošības instruktažas veidlapā.

172. Jebkurā bīstamā situācijā, ja tā var izraisīt drošības noteikumu pārkāpumu vai apdraudēt nodarbības dalībnieku veselību un dzīvību, ikviena pienākums ir dot komandu „STOP” un informēt par to peldlīdzekļa vecāko un nodarbības vadītāju.

4.12. Nodarbību atklātās ūdenstilpnēs, neizmantojot peldlīdzekļus, prasības

173. Nodarbības vadītājs nodrošina, ka:

173.1. nodarbības vadības personāls pirms vingrinājuma uzsākšanas pārliecinās par ūdenstilpnes piemērotību vingrinājuma izpildei;

173.2. nodarbības vietā ir glābšanas riņķis ar līni;

173.3. nodarbības vietā atrodas ne mazāk kā viens drošības peldlīdzeklis (glābšanas laiva) uz 10 apmācāmajiem.

174. Nodarbības vadītājs pārliecinās, ka nodarbības dalībnieki ir apmācīti lietot glābšanas līdzekļus.

175. Nodarbības vadītājs nodrošina nodarbības vietas marķēšanu (bojas, drošības bonas un citi marķēšanas līdzekļi).

176. Apmācamie nodarbības laikā atrodas pastāvīgā nodarbības amatpersonu uzraudzībā.

177. Apmācāmajiem aizliegts bez nodarbības vadītāja saskaņojuma atstāt nodarbības vietu.

178. Uz pieciem apmācāmajiem nozīmē ne mazāk kā vienu drošības kontrolieri, bet augstas bīstamības vingrinājumos – vienu drošības kontrolieri uz trim apmācāmajiem.

179. Nodarbības dalībniekiem peldoties, aizliegts:

179.1. peldēt tālāk par norādīto peldēšanās vietu;

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

- 179.2. tuvoties kustībā esošiem ūdens transportlīdzekļiem;
- 179.3. rāpties uz bojām un brīdinājuma zīmēm;
- 179.4. lēkt ūdenī no ūdens transportlīdzekļiem un citiem paaugstinājumiem;
- 179.5. traucēt citiem brīvi peldēt;
- 179.6. no krasta ienirt nezināmā vietā vai grūst citus ūdenī;
- 179.7. ienirstot ilgi uzturēties zem ūdens.

5. Apmācāmo veselības aizsardzība paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbībās vai pasākumos

180. Nodarbības vai pasākuma medicīniskais atbalsts un aprīkojums pastāvīgi atrodas nodarbības vai pasākuma vietā:

180.1. augstas bīstamības un šaušanas ar mazkalibra ieročiem nodarbībā:

180.1.1. vismaz neatliekamās medicīniskās palīdzības ārsta palīga brigāde;

180.1.2. pirmās palīdzības aptieciņa atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par kārtību, kādā nodrošina apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, un pirmās palīdzības aptieciņas medicīnisko materiālu minimumu;

180.1.3. persona ar pirmās palīdzības pamatzināšanām;

180.2. paaugstinātas un zemas bīstamības nodarbībā vai pasākumā (izņemot šaušanu ar mazkalibra ieročiem):

180.2.1. pirmās palīdzības aptieciņa atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par kārtību, kādā nodrošina apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, un pirmās palīdzības aptieciņas medicīnisko materiālu minimumu;

180.2.2. persona ar pirmās palīdzības pamatzināšanām.

181. Augstas, paaugstinātas un zemas bīstamības nodarbībās vai pasākumos norīko nodarbības vai pasākuma vadītāju un rezerves personu, kuriem katram ir mobilais tālrunis un kuri, ja nepieciešams, sazinās ar Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu.

182. Plānojot nodarbības vai pasākumus, medicīniskā nodrošinājuma plānā iekļauj ievainotā evakuācijas plānu, ar kuru iepazīstina nodarbības vai pasākuma dalībniekus pirms nodarbības vai pasākuma uzsākšanas.

183. Pirmo palīdzību cietušajam sniedz tuvāk esošā nodarbības vai pasākuma amatpersona.

184. Par individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu nodarbības vai pasākuma laikā atbild nodarbības vai pasākuma vadītājs.

185. Par nepieciešamā medicīniskā atbalsta organizēšanu nodarbības vai pasākuma laikā, kā arī par sakaru uzturēšanu starp medicīnisko personālu un

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

nodarbības vai pasākuma vadītāju atbild nodarbības vai pasākuma vadītājs.

186. Ja nodarbības vai pasākuma laikā ir ievainots vai gājis bojā kāds no nodarbību vai pasākuma dalībniekiem, nodarbības vai pasākuma vadītājs rīkojas saskaņā ar šo noteikumu 85. punktu.

6. Paaugstinātas un augstas bīstamības nodarbības vai pasākuma kontrole un atbildība

187. Paaugstinātas bīstamības nodarbības vai pasākuma kontroli (izņemot šaušanu ar mazkalibra ieročiem) veic ar centra novada nodaļas vadītāja rīkojumu norīkots, atbilstoši sagatavots konkrētā novada darbinieks.

188. Augstas bīstamības un šaušanas ar mazkalibra ieročiem nodarbību vai pasākumu kontroli veic ar centra direktora rīkojumu norīkots, atbilstoši sagatavots centra darbinieks.

189. Veicot nodarbības vai pasākuma kontroli, tās veicējs aizpilda nodarbības vai pasākuma kontroles ziņojumu (18. pielikums), ko pēc aizpildīšanas iesniedz personai, kura izdevusi rīkojumu veikt nodarbības vai pasākuma kontroli.

190. Par konstatētajiem trūkumiem nodarbības vai pasākuma kontrolieris ziņo rīkojuma izdevējam, lai turpmāk uzlabotu apmācības organizāciju, precizētu un papildinātu apmācību programmas un publikācijas.

7. Jaunsargu un jaunsargu kandidātu pienākumi

191. Jaunsarga un jaunsargu kandidāta pienākums nodarbības vai pasākuma laikā ir:

191.1. ievērot mācību vietas iekšējās kārtības un drošības noteikumus un pasākuma un nodarbības drošības noteikumus;

191.2. pildīt jaunsargu instruktora likumīgās prasības un rīkojumus;

191.3. ievērot vispārpieņemtās sanitāri higiēniskās prasības un normas;

191.4. rūpēties par savu veselību un informēt jaunsargu instruktoru par veselības problēmām;

191.5. saudzēt centra materiāltehnikos līdzekļus;

191.6. saudzēt dabu un kultūrvēsturiskos objektus;

191.7. nenodarīt bojājumus un postījumus citu personu īpašumam;

191.8. netuvoties un neaiztikt dzīvniekus, rāpuļus un kukaiņus un par saskarsmi ar tiem nekavējoties ziņot instruktoram;

191.9. bez jaunsargu instruktora atļaujas neaiztikt un nelietot uzturā sēnes un savvaļas augļus un ogas;

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Drošības noteikumi jaunsargu nodarbībās un pasākumos

191.10. atrodot aizdomīgus vai sprāgstvielām līdzīgus priekšmetus, nepieskarties tiem, nekustināt tos no vietas un nekavējoties ziņot jaunsargu instruktoram;

191.11. ievērot ceļu satiksmes noteikumus;

191.12. neaiziet no grupas bez ekskursijas vai pārgājiena vadītāja atļaujas;

191.13. peldēties tikai šim mērķim paredzētās vietās jaunsargu instruktora klātbūtnē, bet, ja tādas nav – jaunsargu instruktora norādītajā vietā;

191.14. netuvoties nokritušiem elektrības vadiem un nepieskarties tiem;

191.15. negaisa laikā nemeklēt patvērumu zem lieliem, savrup augošiem kokiem, neskriet, nebraukt ar velosipēdu un neturēt rokās metāla priekšmetus;

191.16. saglabāt mieru apmaldīšanās gadījumā un lūgt palīdzību vietējiem iedzīvotājiem vai ar pieejamajiem skaņas signāliem ziņot par savu atrašanās vietu;

191.17. nekāpt uz ledus bez jaunsargu instruktora atļaujas;

191.18. nelaimes gadījumā nekavējoties izsaukt glābšanas dienestu un neatliekamo medicīnisko palīdzību;

191.19. neizmantojot ķīmiskas vielas, lai panāktu gaismas efektus ar atklātu liesmu telpās;

191.20. neuzpildīt lāpas ar tām neparedzētu degmaisījumu;

191.21. neaizdegt un nenodzēst lāpas bez jaunsargu instruktora atļaujas;

191.22. neapdraudēt ar aizdegtu lāpu citu personu drošību, veselību un materiālās vērtības;

191.23. neatstāt degošu lāpu bez uzraudzības;

191.24. ievērot jaunsargu instruktoru, organizatoru un tiesnešu prasības un norādījumus;

191.25. sporta sacensībās un nodarbībās:

191.25.1. startēt laika apstākļiem piemērotā apģērbā;

191.25.2. sacensību laikā nenēsāt (noņemt) gredzenus, aproces, pulksteņus, auskarus u. tml., nelietot sporta apģērbu ar metāla uzšuvumiem, piespraustām nozīmītēm;

191.25.3. sacensību laikā aizliegts ēst un košļāt košļājamo gumiju;

191.25.4. pirms dalības kādā no disciplīnām iepazīties ar tās noteikumiem un specifiskajām drošības prasībām;

191.25.5. ja sacensību laikā pasliktinās pašsajūta, jaunsargs vai jaunsarga kandidāts pārtrauc jebkādas darbības un nekavējoties ziņo par to atbildīgajam jaunsargu instruktoram. Ja pašsajūta ir pasliktinājusies pirms sacensībām, jaunsargs vai jaunsargu kandidāts pirms sacensībām informē atbildīgo instruktoru;

191.25.6. traumas vai nelaimes gadījumā ziņot jaunsargu instruktoram;

191.25.7. informēt jaunsargu instruktoru, ja ir izstājies no sacensībām;

191.25.8. bez sacensību tiesneša atļaujas neizmantojot sacensībām paredzēto sporta inventāru;

191.25.9. iesildīties pirms katra vispārējās fiziskās sagatavotības testa, sporta spēles vai sacensībām;

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

- 191.25.10. ar konkrēto sporta inventāru veikt attiecīgajam sporta veidam atbilstošās funkcijas;
- 191.25.11. ievērot sportiskos, ētiskos un godīgas spēles pamatprincipus;
- 191.25.12. ievērot sacensību un sporta spēļu noteikumus;
- 191.25.13. sprinta distancēs skriet tikai pa savu celiņu;
- 191.25.14. skrienot pa kopējo celiņu, aizliegts pagrūst citus dalībniekus, aizšķērsot viņiem ceļu, likt priekšā kāju;
- 191.25.15. pēc finiša pakāpeniski samazināt ātrumu, noskrienot 10–30 metrus un izvairoties no asas, bremzējošas apstāšanās;
- 191.25.16. mešanas disciplīnās bez atļaujas neiet pēc rīka (bumbiņas, granātas);
- 191.25.17. nestāvēt tuvu metējam un mešanas laikā neatrasties mešanas sektorā;
- 191.25.18. atrodoties mešanas sektora tuvumā, nestāvēt ar muguru pret to, kurš izpilda metienu;
- 191.25.19. pirms rīka izmešanas pārliecināties, vai mešanas sektorā nav cilvēku;
- 191.25.20. netvert rīkus lidojumā, bet gaidīt, kamēr tie nokrīt;
- 191.25.21. nepadot rīku partnerim, metot to;
- 191.25.22. mitrā laikā pirms metiena rīku noslaucīt;
- 191.25.23. komandu sporta spēlē, lai pārredzētu spēles laukumu, piespēlējot, vadot bumbu un pārvietojoties pa laukumu, nedrīkst nodurt galvu;
- 191.25.24. beidzot nodarbību vai sacensības, bumbu neatstāt laukumā, bet nolikt tai paredzētajā vai norādītajā vietā;
- 191.25.25. nešūpoties un nekarāties futbola vārtos;
- 191.25.26. bumbu piespēlēt partnerim tikai tad, ja partneris ir gatavs uzdevumam un redz piespēli.

8. Rīcība ugunsgrēka, elektrības piegādes traucējuma, gāzes noplūdes vai sprādzienbīstamās situācijās, dabas katastrofu, traumu, saindēšanās, apdegumu un līdzīgos gadījumos

192. Nodarbības vai pasākumu vadītājs, jaunsargu instruktors ugunsgrēka gadījumā:

192.1. nekavējoties pārtrauc nodarbības vai pasākuma norisi un organizē jaunsargu evakuāciju;

192.2. pēc evakuācijas pārbauda jaunsargus, noskaidro iztrūkstošo personu atrašanās vietu;

192.3. ziņo par ugunsgrēku Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, zvanot uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu tālruņa numuru 112, nosaucot ugunsgrēka izcelšanās adresi vai vietu un ziņotāja vārdu, uzvārdu, kā arī sniedz pieprasīto papildu informāciju par ugunsgrēku;

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

192.4. informē ugunsgrēka dzēšanas un glābšanas darbu vadītāju par cilvēkiem, kuri atrodas vai varētu atrasties ugunsgrēka apdraudētajā vietā, objekta ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietām un piebraukšanas ceļiem, ugunsbīstamību, sprādzienbīstamību un citiem bīstamiem faktoriem;

192.5. sniedz cietušajiem, ja ir nepieciešams, pirmo palīdzību;

192.6. ziņo padotības kārtībā.

193. Jaunsargs vai jaunsarga kandidāts ugunsgrēka gadījumā:

193.1. precīzi izpilda visus jaunsargu instruktora norādījumus;

193.2. nekavējoties cenšas izkļūt no ēkas vai telpas, kur ir izcēlies ugunsgrēks;

193.3. ugunsgrēka dzēšanā piedalās tikai ar dzēšanas un glābšanas darbu vadītāja atļauju.

194. Elektrības piegādes traucējumu gadījumā nodarbības vai pasākumu vadītājs, jaunsargu instruktors izslēdz elektrificētos darba rīkus vai iekārtas, atvieno strāvas pievadu no kontaktligzdas un, ja nepieciešams, atslēdz strāvas padevi telpai vai ierīcei.

195. Traumu, saindēšanās, apdegumu un līdzīgos gadījumos jaunsargu instruktors sniedz pirmo palīdzību cietušajam un izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību. Jaunsargs vai jaunsarga kandidāts precīzi izpilda visus jaunsargu instruktora norādījumus, bet, ja viņš ir apmācīts sniegt pirmo palīdzību un negadījuma vietā neatrodas jaunsargu instruktors, sniedz pirmo palīdzību cietušajam.

196. Terorakta vai vardarbīga uzbrukuma gadījumā jaunsargs, jaunsarga kandidāts vai jaunsargu instruktors izsauc Valsts policiju, izvairās no tieša uzbrukuma un neizaicina uzbrucējus uz agresīvu rīcību.

197. Gāzes noplūdes vai sprādzienbīstamās situācijās jaunsargs, jaunsarga kandidāts vai jaunsargu instruktors evakuējas no ēkas pa tuvāko izeju un izsauc avārijas dienestu.

198. Dabas katastrofu gadījumos jaunsargs, jaunsarga kandidāts vai jaunsargu instruktors ieslēdz radio vai TV, ja tas ir pieejams, evakuējas, ja nepieciešams, no ēkas pa tuvāko izeju un izsauc glābšanas dienestu.

9. Jaunsargu instruktora pienākumi pasākumos

199. Jaunsargu instruktors pirms pasākuma:

199.1. pieprasa no vecākiem atļauju par dalību pasākumā (19. pielikums);

199.2. pieprasa no vecākiem ģimenes ārsta vai ārstējošā ārsta izziņu (vai tās

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

- kopiju, uzrādot oriģinālu) par dalībnieka veselības stāvokli un rekomendācijām;
- 199.3. iesniedz vecākiem ne vēlāk kā divas nedēļas pirms pasākuma dienas kārtību (20. pielikums) un informācijas lapu (21. pielikums);
  - 199.4. iepazīstina jaunsargus un jaunsargu kandidātus ar drošības noteikumiem;
  - 199.5. pasākumu saskaņo ar vietējo pašvaldību vai objekta īpašnieku;
  - 199.6. pārbauda sporta inventāru, vai tas ir darba kārtībā;
  - 199.7. izskaidro dalībniekiem sacensību atsevišķo disciplīnu noteikumus un uzdevumu izpildi;
  - 199.8. ja nepieciešams, saskaņo ar vietējo pašvaldību, pašvaldības vai Valsts policiju pasākuma norises laiku un vietu.

201. Bīstamās situācijās, izveidojoties apstākļiem, kuri var radīt kaitējumu pasākuma dalībnieku veselībai, tas ir, terorakta vai vardarbīga uzbrukuma, avārijas (tehnogēnas vai cilvēka izraisītas), dabas stihijas, katastrofas vai cita veida nelaimes gadījumā, jaunsargu instruktors pārtrauc pasākumu un par to informē novada nodaļas vadītāju.

202. Jaunsargu instruktors pasākuma laikā nodrošina pirmās palīdzības sniegšanu saskaņā ar šo noteikumu 5. nodaļā noteikto kārtību.

10. Noslēguma jautājums

203. Ar šo noteikumu spēkā stāšanās dienu spēku zaudē Jaunsardzes un informācijas centra 2017. gada 12. oktobra noteikumi Nr. 10-NOT „Drošības noteikumi jaunsargu nodarbībās un pasākumos”.

Ministrs

R. Bergmanis

Ē. Kārklīņš, 28301110
eriks.karklins@jic.gov.lv

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU

Drošības noteikumi jaunsargu nodarbībās un pasākumos

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU

Drošības noteikumi jaunsargu nodarbībās un pasākumos